

VLAAMSE GEMEENSCHAP

VLAAMSE GESCHILLENRAAD VOOR RADIO EN TELEVISIE

Rolnummer: 40
Beslissing nr. : 17/2001
van 5 december 2001

B E S L I S S I N G

Inzake : VLAAMS BLOK en Ph. DEWINTER tegen VRT

Procedure

1. Met een ter post aangetekende brief van 17 oktober 2001 hebben het VLAAMS BLOK en de heer Philip DEWINTER, wonende te 2180 EKEREN, Klavervelden 1, tegen de VRT een klacht ingediend met betrekking tot het VRT-journaal uitgezonden op woensdag 3 oktober 2001 om 19 uur. In dat programma en met name in het item over het die dag gehouden debat in het Vlaams Parlement naar aanleiding van de septemberverklaring van minister-president Dewael, kwam de Vlaams Blok-fractie niet aan bod.
2. Bij brief van 14 november 2001 heeft de VRT gereageerd op voormelde klacht.
3. Met ter post aangetekende brieven van 16 november 2001 werden de klagers en de verwerende partij uitgenodigd voor de hoorzitting van 5 december 2001.
4. Op 5 december 2001 heeft de Geschillenraad de partijen in hun betoog en verweer gehoord, klagers vertegenwoordigd door de heer W. Van Osselaer, medewerker van de Vlaams Blok-fractie in het Vlaams Parlement, de VRT vertegenwoordigd door mevrouw L. Vercruyssen, hoofd van de juridische dienst, en de heer L. Hellemans, hoofdredacteur televisienieuwsdienst.

Rechtsgeldige samenstelling van de Geschillenraad en ontvankelijkheid van de klacht

5. De verwerende partij betwist de mogelijkheid van de Geschillenraad om zich over de klacht uit te spreken en ook de ontvankelijkheid van de klacht.

5.1. Volgens de VRT is de Geschillenraad ongeldig samengesteld omdat één van de leden van de raad, namelijk de heer Charles Luyckx, niet zou voldoen aan de bij artikel 116octies decies, § 6, van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie (hierna: omroepdecreet) bepaalde voorwaarden.

Aangezien het betrokken lid zich voor de zitting van 5 december 2001 heeft laten verontschuldigen en bijgevolg niet heeft deelgenomen aan de besluitvorming over de klacht, wordt de VRT niet benadeeld door de door haar opgeworpen onwettigheid.

5.2. Volgens de VRT is de Geschillenraad niet bevoegd om zich uit te spreken over klachten die worden ingediend door politieke partijen of door erkende politieke fracties in het Vlaams Parlement.

Zoals de Geschillenraad in een vroegere beslissing reeds stelde, kunnen “uit het niet-aannemen door de Vlaamse Raad van bepaalde initiatieven omtrent het klachtrecht van politieke fracties in zake uitzendingen van radio en televisie (Vl. R., Gedr. St., B.Z. 1992, nr. 157/6 en 1992-1993, nr. 331) betreffende de bevoegdheid van de Geschillenraad geen conclusies worden getrokken” (beslissing nr. 1/95 van 23 maart 1995).

5.3. De VRT meent dat in de mate dat de klacht namens het Vlaams Blok is ingediend, de vraag rijst of de heer Dewinter, fractievoorzitter in het Vlaams Parlement, namens deze feitelijke vereniging kan optreden.

Alhoewel een feitelijke vereniging geen rechtspersoonlijkheid heeft en dus in beginsel juridisch niet bestaat, worden zowel door de wetgever als in de rechtspraak uitzonderingen op deze regel aanvaard, onder meer voor politieke partijen (zie bv. Arbitragehof, arrest nr. 23/99, 24 februari 1999 en Raad van State, Moulin en De Coninck, nr. 11.749, 6 april 1966). De Geschillenraad ziet niet in waarom een politieke partij wiens verkozenen in het parlement een erkende politieke fractie vormen, als zodanig verstoken zou moeten blijven van het klachtrecht bedoeld in artikel 116octies decies, § 2, van het omroepdecreet. Er moet trouwens worden vastgesteld dat de VRT, voor het werven van de personen die bereid zijn om deel te nemen aan programma's waarin politieke onderwerpen aan bod komen, geregeld contact opneemt met personen die in een politieke partij een beleidspolitieke rol vervullen of die, voor de door die partij voorgestane maatschappelijke visie, geacht worden representatief te zijn; dat uit die gang van zaken blijkt dat door de VRT politieke partijen als dusdanig bij onder andere nieuwsuitzendingen betrokken worden of betrokken kunnen worden. Om al deze redenen dient een politieke partij bekwaam te worden geacht om een klacht in de zin van voormelde decretale bepaling in te dienen.

Een andere vraag is echter of de fractievoorzitter in naam van de feitelijke vereniging Vlaams Blok kan optreden. Dit is slechts het geval indien hij daartoe uitdrukkelijk wordt gemachtigd door de leden van de vereniging, bv. indien de statuten dit bepalen. Bij de

klacht is geen machtiging gevoegd en ook de voorgelegde statuten doen niet ervan blijken dat de fractievoorzitter uitdrukkelijk gemachtigd wordt om namens de feitelijke vereniging klachten in te dienen. De klacht dient derhalve gedeeltelijk als niet ontvanke-lijk te worden beschouwd.

Gegrondeheid van de klacht.

6.1. Wat de grond van de zaak betreft, voert de klager aan dat de Vlaams Blok-fractie het slachtoffer is geworden van de discriminatoire politiek van de VRT.

Het debat in het Vlaams Parlement over de septemberverklaring is volgens de klager een van de sleutelmomenten van het politiek werkjaar van het Vlaams Parlement en een van de belangrijkste mogelijkheden voor de oppositie om fundamentele kritiek te geven op het regeringsbeleid. Volgens de klager dient een onpartijdig en waarheidsgetrouw journaal te berichten over de kritieken van de oppositiepartijen.

6.2. Nieuwsuitzendingen zijn informatieprogramma's in de zin van artikel 23, § 1, tweede lid, van het omroepdecreet. Dergelijke programma's dienen onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn. Krachtens artikel 23, §1, eerste lid, van het omroepdecreet mag de programma-opbouw daarenboven geen aanleiding geven tot discriminatie tussen ideologische en filosofische strekkingen.

Bij het onderzoek naar de vraag of een televisienieuwsuitzending daaraan beantwoordt, kan niet eraan worden voorbij gegaan dat, gelet op de beperkte tijd waarover hij beschikt en het specifiek karakter van het televisiemedium, de televisiejournalist niet alleen meer beeldgericht doch ook selectiever mag en moet kunnen werken dan een journalist van de schrijvende pers.

Het maken van een selectie in de bij een nieuwsuitzending te behandelen onderwerpen leidt niet automatisch tot een schending van de onpartijdigheids- en waarheidsgetrouwheidsverplichting.

Wel moet kunnen worden aangetoond dat de selectie steunt op criteria en verschillen die relevant zijn voor de gemaakte keuzen. Aldus hangen de nieuwswaarde van een gebeurtenis en de vraag of al dan niet erover moet worden bericht af van een geheel van gegevens en omstandigheden, in hun samenhang te evalueren volgens de regels van de journalistieke deontologie.

6.3. De VRT verantwoordt als volgt de keuzes die bij het gewraakte journaal-item werden gemaakt :

“In het betwiste journaal van 3 oktober jl. werd kort aandacht besteed aan het debat in het Vlaams Parlement n.a.v. de ‘Septemberverklaring’ van Minister President Dewael. Dit item behoorde evenwel niet tot de hoofdpunten van het journaal. De klager overschat dan ook de journalistieke relevantie van het betrokken parlamentsdebat, dat hij een ‘sleutelmoment’ noemt van het politieke werkjaar. Ook alle andere media hebben trouwens relatief weinig (sommige zelfs geen) aandacht besteed aan het debat.

Het verslag van de TV-nieuwsdienst had niet de pretentie om een volledige samenvatting te geven van het debat. Wel werden twee relevante nieuwsfeiten zorgvuldig geselecteerd: de oproep van de vertegenwoordigers van de meerderheidspartijen naar hun eigen regering om opnieuw te praten met de onderwijsvakbonden en een mogelijke bijsturing van de begroting.

(...)

Na de selectie van de relevante elementen van het debat, stelde de journalist vast '... een al bij al braaf debat, voorspelbaar ook'. De twee geselecteerde nieuwsfeiten worden summier belicht en daarbij komen maar twee van de zes partijen kort aan het woord nl. minister president Dewael (VLD) en de grootste oppositiepartij van ex-begrotingsminister Wivina Demeester (CD&V).

De klager is dan ook geen slachtoffer van wat hij noemt 'de discriminatoire politiek van de VRT'. De tussenkomst van Filip Dewinter bevatte geen relevante nieuwselementen, wel voorspelbare en veel gehoorde oppositietaal'.

6.4. Rekening houdend met het nieuwsaanbod op 5 oktober 2001, stelt de Geschillenraad vooreerst vast dat het parlementair debat over de beleidsverklaring zeker geen prioritair belang vertoonde. In het relatief korte en dus noodzakelijk erg beperkte verslag, werden vooral twee subthema's belicht, nl. onderwijs en begroting. Over die subthema's werden alleen de belangrijkste protagonisten, wiens standpunten terzake nieuwswaarde hadden, kort aan het woord gelaten. Aldus is de gemaakte selectie redelijk en objectief verantwoord.

OM DIE REDENEN :

DE VLAAMSE GESCHILLENRAAD,

verklaart de klacht gedeeltelijk ontvankelijk, doch ongegrond.

Aldus te Brussel uitgesproken op 5 december 2001 door de Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie, samengesteld uit O. Grawet, voorzitter, K. Rimanque, ondervoorzitter, D. Albrecht, J. Baert, J. Vandyck, M. Van Nieuwenborgh en E. Verstraete.

De voorzitter,

De griffier

O. GRAWET

M. CHATELET